

Український ВІСНИК

E-mail:
ukrainskyi.visnyk@gmail.com

М. Шевченко

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XX. № 13-14 (липень) 2013

Іван Драч

Балада про соняшник

В соняшника були руки і ноги,
Було тіло шорстке і зелене.
Він бігав наввипередки з вітром,
Він вилазив на грушу і рвав у пазуху гнилиці.
І купався коло млина, і лежав у піску,
І стріляв горобців з рогатки.
Він стрибав на одній нозі,
Щоб вилити з вуха воду,
І раптом побачив сонце,
Красиве засмагле сонце,
В золотих переливах кучерів,
У червоній сорочці навипуск,
Що їхало на велосипеді,
Обминаючи хмари у небі...
І застиг він на роки і на століття
В золотому німому захопленні:
– Дайте покататися, дядьку!
А ні, то візьміть хоч на раму.
Дядьку, хіба вам шкода?!
Поезіє, сонце моє оранжее!
Щомиті якийсь хлопчисько
Відкриває тебе для себе,
Щоб стати навіки соняшником.

Прочитайте:

- ❖ «Український вісник» – 20 років по тому ...
- ❖ Нас було 19...
- ❖ Свято у справжніх горян-гуцулів
- ❖ Велика штука інтернет!
- ❖ Виступ голови СУРу Степана Бучути у Верховній Раді України
- ❖ Гуцули громади Елем (Ульми) вшанували 20-ий випуск буковинського фестивалю «Співжиття»

Виступ голови СУРу Степана Бучути на Парламентських слуханнях на тему «Українська трудова міграція: стан, проблеми та шляхи їх вирішення»

2-3 липня в Києві на запрошення голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин п. В.В. Пацкану та УВКР відбулися Парламентські слухання на тему «Українська трудова міграція: стан, проблеми та шляхи їх вирішення».

Учасниками слухань були представники Світового Конгресу Українців (СКУ), УВКР, Європейського Конгресу Українців (ЕКУ) Кабінету Міністрів України, народні депутати України, представники Товариства «Україна-Світ», члени президії УВКР, представники та голови українських організацій з усього світу. У парламентських слуханнях брав участь голова Союзу Українців Румунії Степан Бучута, який є членом президії УВКР.

В рамках парламентських слухань виступали і голови українських організацій з діаспори. Вони представили стан організацій, яких вони очолюють, та пропозиції для зменшення числа українських трудових мігрантів. Їх доповіді будуть надруковані Комітетом Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин.

Голова Союзу Українців Румунії Степан Бучута виступив з такою доповіддю:

*Високоповажний Голово Верховної Ради України,
Високоповажні народні депутати України,
Шановні учасники парламентських слухань!*

Я очолюю Союз українців Румунії, країни, де проживають майже 52.000 українців за останім переписом.

Компактно етнічні українці проживають в Мараморощині (понад 32 тис.), Південній Буковині (понад 6,3 тис.), Банаті (понад 8,5 тис.) і Добруджі (приблизно 1,5 тис.). В Мараморощині і Південній Буковині українці є автохтонним населенням, яке завжди проживало анклавами у переважно румунському середовищі. Українці Добруджі є нащадками запорізьких козаків, які переселилися наприкінці XVIII століття з Запорізької Січі в дельту Дунаю і заснували Задунайську Січ. У Банаті українці з'явилися на рубежі XIX-XX століть внаслідок процесу трудової міграції населення з території Західної України, а також у результаті переселення в цей регіон у післявоєнні роки українців з Мараморощини (вони заселили населені пункти, в яких раніше компактно проживали німці, які масово емігрували до ФРН).

Союз українців Румунії, створений у 1990 році, – організація етнічного профілю, неурядова і неприбуткова із статусом юридичної особи, з повною автономією, яка розгортає свою діяльність згідно з положеннями Конституції та чинним законодавством Румунії, а також передбаченнями міжнародних документів, що стосуються прав національних меншин.

Союз українців Румунії – представницька парламентська організація української громади – входить до складу Ради національних меншин Румунії, а своїми часописами до Товариства преси національних меншин Румунії.

Союз українців Румунії є членом Світового Конгресу Українців (СКУ), Європейського Конгресу Українців (ЕКУ), Української Всесвітньої Координаційної Ради (УВКР), Товариства зв'язків з українцями за межами України (Товариство "Україна-Світ").

Голова СУР є членом Президії ЕКУ і УВКР.

Румунія розвиває різнобічні відносини добросусідства з Україною як на двосторонньому рівні, так і в рамках міжнародних та регіональних структур.

Договірні-правова база румунсько-українських відносин охоплює багато договорів, угод та конвенцій, які врегульовують двосторонні та бага-

тосторонні зв'язки між Румунією та Україною у політичному, торговельно-економічному, науково-культурному, гуманітарному плані та інших галузях співробітництва.

Було створено декілька спільних комісій між Румунією і Україною:

– Міжурядова Консультативна Рада з питань торговельно-економічного співробітництва.

– Змішана українсько-румунська міжурядова комісія з питань забезпечення прав осіб, які належать до національних меншин, Змішана комісія у справах виховання меншин.

– Єврорегіон «Нижній Дунай», до якого увійшли Одеська область (Україна), повіти Бреїла, Галац, Тульча (Румунія) та повіт Кагул (Республіка Молдова).

– Єврорегіон «Верхній Прут», у складі якого Чернівецька та Івано-Франківська області України, Ботошанський та Сучавський повіти Румунії, Бельцівський та Єдинецький повіти Республіки Молдова.

– Карпатський Єврорегіон, в рамках якого було підписано угоду про тристороннє співробітництво: «Інтеррегіо» між Закарпатською областю (Україна), повітом Сату Маре (Румунія) та областю Саболю-Сатмар-Берег (Угорщина).

Встановлення дипломатичних відносин між Румунією і Україною є гарантом захисту національно-культурних прав української громади Румунії.

Союз Українців Румунії підтримує вивчення рідної мови, яке посідає одне з провідних місць у системі навчальних дисциплін середньої школи. У 1-8 класах учні, по-перше, одержують знання, які є фундаментом для засвоєння української мови, по-друге, у них формуються мовні та мовленнєві вміння та навички. Рідну українську мову в Румунії вивчають близько 9000 дітей.

В Румунії діють: ліцей з українською мовою навчання імені Тараса Шевченка в місті Сігету Мармаціей, повіт Марамуреш; 2 українські відділи в містах Серет, (Сучавський повіт) та Лугож (Тіміський повіт). З метою повнішого задоволення культурно-освітніх потреб українців Румунії організовано вивчання учнями рідної мови як навчального предмета або в групах (3-4 години тижнево), відповідно діючій навчальній програмі, в 98 школах в 8 повітах Румунії: Марамуреш, Сату-Маре, Сучава, Ботошани, Карашсеверін, Тіміш, Арад, Тульча.

Складовою частиною створення необхідних умов для культурно-освітнього розвитку української національності в Румунії є підготовка фахівців. Така підготовка вчителів для шкіл української меншини існує у Бухарестському та Клузькому університетах, а також у педагогічних відділах Сігетського та Сучавського ліцеїв.

Поряд із цим, на основі протоколу про співробітництва в галузі освіти між Міністерством виховання Румунії та Міністерством Освіти та науки України, учні та студенти українського походження можуть поступати до вищих навчальних закладів України, а викладачі шкіл, вищих навчальних закладів, вихователі дошкільних установ можуть підвищити свій професійний рівень в Україні.

Тут треба відмітити питання необхідності вдосконалення Закону України «Про закордонних українців» в частині гарантування права на навчання на бюджетній основі, згідно квот для закордонних українців, яке впродовж минулих років не дуже задовольняло нас.

Щороку СУР проводить різні конкурси серед учнів, які вивчають українську мову: фестиваль-конкурс «Декламування української поезії», Олімпіада з української мови та ін.

Українці Румунії є творцями культури. За сприяння СУР значними накладом виходять щорічно книги з белетристики, літературної критики, фольклору, лінгвістики, історії, музики та інших жанрів.

Вважаємо, що нам треба активніше популяризувати наші здобутки і залучати їх до єдиного процесу українського культуротворення.

(Продовження на 7 стор.)

Нас було дев'ятнадцять. Точніше дев'ятнадцять закінчило одинадцятирічку Серетського українського ліцею 1959 року. Бо, якщо не зраджує мене пам'ять, восьмий клас, перший клас ліцею, нас починало понад тридцять.

Ми були діти війни – більшість з нас народилися 1941 року, а війна, в яку була втягнута й Румунія, почалася 22 червня того ж року, троє народилися за два роки до війни, двоє за рік (отже, були переростками), а ще двоє другого воєнного року.

Тож вирости ми до шкільного віку у тяжкий і буремний час, коли батьки декотрих з нас проливали кров у боях, падали, скошені кулями...

А в перший клас нам випало йти у жахливий голод, викликаний посухою.

Як сказано вище, з понад тридцяти учнів, які починали восьмий клас, закінчити першу одинадцятирічку вдалося тільки дев'ятнадцятьом. Решта відсіялися по дорозі, переважно через матеріальні нестатки, особливо якщо вони були з віддалених сучавських сіл.

Якщо глянути на сторінку каталогу, де подається і місце проживання батьків, то побачимо, що це дуже близькі до Серету села – Негостина, Балківці, Шербівці, Рогожешти, Синівці. А в рубриці «професія батьків» з дев'ятнадцяти – п'ятнадцять землероби. Отже, ми переважно селянського кореня, хоча незрозуміло, чому батьків двох дівчат (Антонети Петрашук і Галі Скутельник), котрі були вчителями, у згаданій рубриці називають службовцями. (Маленька курйозність: у каталозі під № 13

На теперішній зустрічі

написано, що Мігайлюк Михайло народився першого травня 1940 року замість першого жовтня).

Після скромного випускного вечора, який провели у хаті незабутнього учителя української мови Олександра Орлецького, біженця від сталінських репресій з Північної Буковини, ми розійшлися у світ широкий – кожний зі своїми мріями, надіями, сподіваннями. Одні склали екзамени до факультетів, інші подалися до професійних шкіл чи пішли вчителювати. Та обіцяли не забувати один одного, зустрічатися кожного року. Не судилося, бо доля іноді химерна, обставини ставлять різні перепони найщирішим бажанням.

Чи не найбільше пощастило мені. Як журналіст з частими відрядженнями, найбільше до рідної Буковини, я мав нагоду зустрічатися з Анною Попович у Сереті, Михайлом Балецьким, Юрієм Кожокарем, Василем Климом, Іллею Єремчуком у

НАС БУЛО 19...

Сучаві, де вони працювали, у мене в Бухаресті гостював військовий льотчик Євген Данилюк, бачився я з Олтею Іванчук у Радівцях, де вона вийшла заміж.

Аж нинішнього року, завдяки настанню Івана (Аня) Фелешка, котрий живе у далекому Каракалі, Анни Попович та Леонтини Андрійчук, котрі з великими труднощами роздобули адреси всіх колег, ми зустрілися у Сереті – після 54-ох років від закінчення українського ліцею.

На жаль, з дев'ятнадцяти випускників у живих залишилося тільки чотирнадцять, а на зустріч прийшло дев'ять. Через стан здоров'я чи інші причини не змогли приїхати Антонета Світлана Петрашук (найкраща математичка), Галя Скутельник (класна «принцеса»), Іван Серединчук, Василь Гапенчук, Віктор Кідеша.

Відійшли у вічність:

Михайло Балецький (Міша) з Рогожешт – хлопець товариський, один з найкращих математиків класу, він після ліцею закінчив професійне училище, працював на паперовому комбінаті у Сучаві. Він іноді приїжджав до Бухареста і ночував у моєї кількометровій кімнатці, яку я винаймав. Я вранці йшов на роботу, а Міша до ночі блукав містом – усе його цікавило, все хотів побачити.

Юрій (Гіца) Кожокар з Вашківців. Був моїм найближчим другом з п'ятого класу. У ліцейні роки батько купив йому мотоцикл, і всі хлопці заздрили йому. Спочатку учителював у марамороському селі Поляни, куди я приїжджав у газетярські відрядження,

Випускники VII-го класу Михайло Михайлюк і Юрій Кожокар

потім закінчив санітарне училище і працював у Сучаві, де ми також зустрічалися.

Олтя Іванчук з Шербівців. Вродлива, весела, Олтя мала гарний голос, в неї закохувалися хлопці, її потайки любив Іван Серединчук, відомий зараз своїм літературним псевдонімом Іван Непогода. Після закінчення ліцею працювала бібліотекаркою у Радівцях, а вийшовши заміж, разом з чоловіком завідувала кожухарською кооперативною майстернею, куди я не раз заходив у моїх газетярських мандрах.

Складним, спочатку вдалим, а в кінці трагічним, було життя негостинця **Василя Кліма**. Білявий красень, наш класний поет, в якого закохувалися дівчата і якому судилося пізніше стати одним з найкращих українських письменників Румунії, після закінчення ліцею разом з М. Балецьким та Іллею Єремчуком поступив до професійного училища і певний час працював на целюлозно-паперовому комбінаті у Сучаві. Але його поетична душа прагнула до мистецького світу. Василь стає танцюристом у професійному ансамблі «Чіпріан Порумбеску», одружується і, на диво, стає студентом денних курсів філологічного факультету в Яссах. Волею долі опиняється у місті Дорогой і, на мої настоювання, знову починає писати – прозу. Одна за одною виходять його збірки прекрасних новел і кілька романів. Василь Клим стає членом Спілки письменників Румунії, одержує за роман «Гора» літературну премію. Здавалося, що Василь знайшов нарешті тиху, щасливу і сприятливу для творчої роботи пристань. Та відірваний від рідного середовища, від побратимів по перу, Василь попадає у згубне для свого здоров'я товариство і останні роки життя проводить прикутий до ліжка, проте не перестає писати. На жаль, похований Василь у Дорогої, а не в рідному селі.

Останнім з наших колег пішов з життя **Євген Данилюк**. Після закінчення ліцею, несподівано для всіх, він став військовим льотчиком, літав на винищувачах. Одружений з Марусею Демуща, Євген, котрий переніс важку операцію, останні роки свого життя провів у Сереті, де ми часто зустрічалися і згадували ліцейні роки. Маючи чин полковника у відставці, Євген мав солідну пенсію, якій дехто, можливо, заздрив. З цього приводу запам'яталися його слова: «Велика чи мала, головне, щоби пенсія була довгою!»

Василь Клим (зліва) з другом у війську

Якою була зустріч після 54 років випускників першої одинадцятирічки Серетського українського ліцею? Зустріч сивоголових дідусів і поважних дам? Теплою, сердечною і трішки сумною – минуло ж понад півстоліття від останнього дзвінка!

Після прочитання каталога і хвилини мовчання за тих, що передчасно пішли з життя, кожний розповідав про себе,

Михайло МИХАЙЛЮК
(Продовження на 4 стор.)

НАША НАДІЯ – «НАДІЯ ЗАМКУ»

Незалежно від нашого бажання, час проходить дуже швидко, майже незаметно, день за днем, місяць за місяцем, рік за роком. Одні цим тішаться, інші жаліють, залежно від подій, обставин, добрих, чи ні, приємних, пам'ятних, чи ні. Коли вони гарні, приємні і повторні, тоді бажаємо, щоб час минав скоро, аби все повторилося.

Вже звісно, що у курортному місті Гура Гуморулуй Сучавського повіту кожного літа у липні відбуваються «Дні міста», точніше «Фестиваль фестивалів Буковини», який містить багато культурних подій, включно і парад народних костюмів румунських, але і національних меншин Буковини, після чого відбуваються і артистичні програми, виконані учасниками параду. Цих днів, названих ще і «Дні Гумора», чекають з нетерпінням не тільки мешканці міста, але і

туристи, багато з них закордонні, які в цей час знаходяться у Гура Гуморулуй або перебувають в його околицях.

Від тогорічних «Днів» час пройшов дуже швидко і, таким чином, цього року з 5 по 7 липня у місті відбувся новий етап цього фестивалю. І цього року присутні глядачі мали нагоду знову побачити серетський ансамбль танцю «Надія замку». І хоч він

виступив тільки вдруге на сцені нашого міста, вістка про його успіх була вже звісна багатьом мешканцям з минулого року. Як тоді, так і цього разу, майстерно виконані українські танці під проводом талановитого інструктора хореографа Богдана Поповича викликали бурхливі оплески глядачів. Треба згадати і те, що молоді, вродливі дівчата і хлопці ансамблю, їхні гарні

народні українські костюми, професійно виконані танці привабили і значне число фото- і відеокамерманів, які старалися не пропустити жодного руху танцюристів. Це підкреслило успішний виступ цього ансамблю, який, прямо не хочеться вірити, заснований тільки два роки тому, але котрий після успішних виступів у Румунії, а то і за кордоном (Україна), став дуже популярним. Бажаємо цьому серетському ансамблю ще більших успіхів, щоб слава про нього «покотилася по всьому світу».

Талановиті члени цього ансамблю виступали успішно на Гурагумороській сцені. Опісля серед гірської природи усміхаються разом зі своїм інструктором Богданом Поповичем до читачів «Українського вісника». Ще матимемо нагоду читати на сторінках часопису про удачі виступи ансамблю «Надія замку».

Ярема ОНИЦУК
Фото автора

НАС БУЛО 19...

(Початок 3 стор.)

професію, сім'ю. На жаль, переважно румунською мовою, і не тільки тому, що чоловіки трьох колег і дружина одного колега румуни. Живучи і працюючи в румуномовному середовищі, отже десятки років не спілкуючись рідною мовою, їм наче не вистачає слів говорити «курсивно» по-українськи, і це зрозуміло. Отже, розповідали про своє життя-буття Леонтини Абрам'юк, Леонтини Андрійчук, Дмитро Гавриш, Віоріка Ґеніч, Ілля Єремчук, Анна Попович, Марія Юрійчук, Іван Фелешко і автор цих рядків.

Кожен обрав свою дорогу у житті, чи дорога обрала кожного, якщо вірити у долю, яку латинці називали фатум – (сили, які визначають життєвий шлях людини). «У кожного своя доля і свій світ широкий» – каже Тарас Шевченко. Зараз усі пенсіонери, мають дітей і внуків, яким, можливо, буде легше в житті, ніж нам, дітям війни, які до школи ходили босими (правда, не всі).

А перед тим ми поклали вінки до узголов'я наших улюблених учителів - учителя історії Івана Кирстюка і вчителя української мови

ОСОБИСТІ ДАНІ							№ п. п.
Прізвище та і.п. учнів	Дата і місце народження	І.м.с. батьків	Професія батьків	Адреса батьків (в чий, чиїх воєн проваляють в іншій місцевості)	Чи учас. повар або уюміст	Занесений в журнал на старості	Таб. і.п. (номер) реєстраційної картки
1. Абрам'юк Леонтин	2.11.1941.Хлостина	Юрій-Віорика	землероб	Хлостина	учасник	1	pag. 153
2. Андрійчук Леонтин	12.01.1941.Хлостина	Андрій-Віорика	землероб	Хлостина	учасник	1	pag. 154
3. Гавриш Дмитро	25.01.1949.Шербуці	Василь-Віорика	землероб	Шербуці	учасник	1	pag. 155
4. Гавриш Дмитро	24.01.1949.Шербуці	Василь-Віорика	землероб	Шербуці	учасник	2	pag. 156
5. Гавриш Василь	13.01.1941.Шербуці	Василь-Віорика	землероб	Шербуці	учасник	2	pag. 157
6. Ґеніч Віоріка	01.11.1940.Серет	Василь-Віорика	землероб	Серет	учасник	2	pag. 158
7. Данилюк Євген	05.01.1941.Шербуці	Василь-Віорика	землероб	Шербуці	учасник	3	pag. 159
8. Єремчук Ілля	15.01.1940.Шербуці	Василь-Віорика	землероб	Шербуці	учасник	3	pag. 160
9. Ілля Єремчук	11.11.1940.Шербуці	Юрій-Віорика	землероб	Шербуці	учасник	3	pag. 161
10. Кирстюк Віктор	05.01.1941.Хлостина	Ілля-Віорика	землероб	Хлостина	учасник	4	pag. 162
11. Фелешко Василь	21.01.1941.Хлостина	Леонтин-Віорика	землероб	Хлостина	учасник	4	pag. 163
12. Попович Юрій	11.01.1941.Вашківці	Дмитро-Віорика	землероб	Вашківці	учасник	4	pag. 164
13. Михайлюк Михайло	14.01.1941.Серет	Ілля-Віорика	землероб	Серет	учасник	5	pag. 165
14. Петрашук Артем	05.11.1942.Шербуці	Александр-Віорика	землероб	Серет	учасник	5	pag. 166
15. Попович Анна	01.11.1949.Серет	Александр-Віорика	землероб	Серет	учасник	5	pag. 167
16. Єремчук Ілля	2.11.1941.Хлостина	Василь-Віорика	землероб	Хлостина	учасник	6	pag. 168
17. Сидимович Тамара	02.11.1941.Серет	Ілля-Віорика	землероб	Серет	учасник	6	pag. 169
18. Фелешко Ілля	15.01.1941.Шербуці	Андрій-Віорика	землероб	Шербуці	учасник	6	pag. 170
19. Юрійчук Марія	02.11.1941.Серет	Віорика-Віорика	землероб	Серет	учасник	7	pag. 171

Олександра Орлецького на православному цвинтарі на Руснаках і шкільного товариша Євгена Данилюка на греко-католицькому.

Потім ми сиділи за столом у ресторані, і знову були розповіді та спогади, і кожен, мабуть, надіявся у душі, що наша перша зустріч після понад півсторіччя від закінчення лицю не буде останньою, що наступного року нас прийде більше...

Свято у справжніх горян-гуцулів

13 липня – перший день після Святих Апостолів Петра і Павла – в присілку Площі, що адміністративно належить до громади Ізвареле Сучевей, відбувся «Фестиваль буковинських гуцулів». Тут гуцули святкують за старим стилем, а свято Св. Апостолів Петра і Павла у них триває два дні, так що на цей фестиваль прибули приблизно 300 осіб.

Тут, як кажуть, є нагода побачити справжніх горян-гуцулів, закоханих у свої гори, які приносять в житті і радість, і горе. Гуцули осучаснюють свій край, збагачують новими мистецькими виробами, не забувають ремесла предків, що зачаровують світ вже кілька століть.

Щоб добутись до Площів, з села Нісіпіту їдемо комунальною бетонною дорогою 11 км і проходимо через село Лупчина (громада Ульяма), а потім 10 км лісовою дорогою. З лівого боку знаходиться православна церква, біля якої відбувся фестиваль, а з правого нова церква старого обряду, що належить Митрополії Слатіна Сучавського повіту. В останні роки тут збудовано триповерховий готель. Площі мають чотирирічну школу і, як вже сказано, дві церкви. Присілок розташований вздовж річки Погонішоара та горбами аж до гори Аршиця висотою 1336 м. Тут є кілька десятків дерев'яних хат, переважна частина нові, просторі, мають ванни із туалетами.

До села Ізвареле Сучевей – адміністративний центр громади – біля 7 км, але дорога для автомашин зимою та у дощову погоду недоступна. Тому майже кожна сім'я має машини сильні (4x4). Газди мають ліси, пасовиська, вирощують худобу, продають дерево і таким способом забезпечують собі добробут.

«Доброї днини вам!» – привітали присутніх гуцули зі сцени, улаштованої під синім небом сім'єю Куришів, котрі за кілька днів до фестивалю скошили траву і приготували місце для дійства. Тимчасовий голова Сучавської філії СУР пані Лучія Мігок привітала учасників і гостей «Фестивалю гуцулів Буковини»: «Нехай воля наша буде міцна, як Довбушів камінь, гордість – висока, як ваша Аршиця, а радість розліється далеко за ці ваші прекрасні гори».

«Дорогі і любі гуцули з усіх цих гір, з Площів, Ізворів, із сіл комуни Ульяма, дорогі гості і запрошені артистичні колективи, – щирі слова з уст Михайла Мехна, примаря комуни Ізвареле Сучевей, котрий відкрив фестиваль із надією, що керівництво Союзу українців постарається організувати такі фестивалі і в наступні роки.

Ілля Савчук, голова сурівської організації села Палтіну, передав привіт від депутата Румунського парламенту пана Івана Марочка, котрий не зміг прибути на фестиваль, але протягом кількох наступних днів зустріне з виборцями гірських сіл. У горах гуцули гостинні і щирі. А сім'я Куришів із Площів доказала цю справу – закінчив коротенький виступ Ілля Савчук.

Фестиваль дебютував в новій церкві Богослужінням, відправленим собором отців парафій з Ізворів, Брязи, Площів на чолі із отцем Іваном Арделяном із Бистрого (Мараморощина).

Метеорологи передбачали дощі та грози, та Бог був із гуцулами, дав прекрасний день тим 250-300 особам, присутнім на фестивалі. Могло бути більше, але зранку були загрозові хмари.

Перед публікою на сцені представили спектакль аматорські гуртки: «Козачок» із Балківців, підготовлений молодим викладачем фізкультури Петром Шойманом. Цей гурток є учасником різних національних артистичних подій. 13 липня вони мали три виступи: у Площах, Кажвані і Сереті.

Ансамбль «Коломийка» із Серету, керований Зіркою Янош, викладачем музики, вийшов на сцену із інструментально-вокальним гуртком і танцями.

«Свекрухи» із Сучави прибули на фестиваль із новим

Юрій ЧИГА

Фото: Ілля Савчук

(Продовження на 6 стор.)

Свято у справжніх гурт-гуцулів

(Початок на 5 стор.)

репертуаром, з новими піснями сатиричного жанру. Цей гурток очолює пані Аурора Гуцан, учителька пенсіонерка.

Виступали «Ліцеїсти» із Ульми. Це інструментальний гурток учнів радівецьких ліцеїв. Члени цього гуртка є і членами оркестру «Дитячого клубу» із Радівців. Вони є зміною старого гуртка народних інструментів «Гуцулка» з Ульми.

Віктор Семчук, голова філії СУРу Ботошанського повіту, прибув із фанфарою с. Киндешти, керованого Аурелом Гремаде.

Фанфара із Киндешт, будучи останньою в програмі, грала для гуцулів, котрі продовжували танцювати аж до смеркання.

Після виступу балківських танцюристів інженер Борис Петрашук, уродженець Балківців, подякував артистам та керівникові гуртка за успішний виступ. Також подякував священикам Іванові Арделяну, Валентинові-Петру Арделяну і Богданові Думітру, котрі тому кілька років були парохами у Балківцях, за їх роботу і турботу на користь балківчан.

Під час розгортання фестивалю я розмовляв із членами гуртків, головно із учнями із Серету і Балківців. Їм не вірилося, що в горах існують такі гарні хати, що так живуть тут люди. Вони повернулися додому задоволені, що були у горах, там, де проживають у суворих умовах українці-гуцули.

Фестиваль національних меншин «Свято Дельти»

5-6 липня в місті Суліна (повіт Тульча) відбувся Фестиваль-конкурс національних меншин Румунії. Від української меншини була запрошена і взяла участь «Смерічка» з Готлоба (повіт Тіміш), керівник Одотя Корнищан. Наші танцюристи (від 15 років і старші) представили два танці: один загальноукраїнський, а другий український народний з Мараморощини.

Одотя Корнищан виконала три українські пісні.

Гуртком танцюристів керує інструктор Анішора Мартін, яка працює в примарії.

Хочу підкреслити, що велику допомогу в культурній роботі отримуємо від Марічки Крішан, заступника голови сурівської організації в Готлобі. Вона родом з марамороського села Бистрий.

У конкурсі в Суліні взяли участь 11 колективів: турків, татар, греків, рромів, руських липован. «Смерічка» посіла II місце. Відбувся парад національних костюмів.

Цікава була наша подорож. Ми рушили з Тімішори до Бухаресту поїздом, потім продовжували до Тульчі теж поїздом. З Тульчі до Суліни майже 4 години пливли пароплавом.

Цей проект був фінансований Міністерством культури, а організований примарією міста Суліна.

Після закінчення конкурсу ми зустрілися з багатьма українцями міста Суліни, які гарно говорять по-українськи. Це нащадки задунайських козаків.

Микола КОРНИЩАН

«Український вісник» ~ 20 років по тому ...

«Хто бореться чесно, той часто програє перед людьми, але завжди виграє перед людством»

«Українському віснику» вже двадцять років! Справжній прес-кавалер!

Це вже не мала історія нашої демократичної української преси!

Скільки наших думок, мрій та подій, вишкочених на сторінках газет та журналів!

Але коли чуєш чи бачиш цифру та слова «20 років по тому», не можеш не плигнути думками в юні роки, не пригадати улюблених рицарів, покровителів правди і любові, захисників добрих королів, де серед героїв неодмінно хитро-мудро моргають Атос, Портос, Араміс, д'Артанян або Віконт де Бражелон – невмирущі мушкетери-персонажі Олександра Дюма-батька. А хто ще шанує та кохає історію, то просто опиняється в напружених часах Фронди середньовічної Франції та насолоджується до оп'яніння пригодницькими діями мушкетерів, але, отямившись, засуджує регенство Анни Австрійської, обурюється проти автократичних засобів кардинала Мазаріні, радіє відновленою дружбою мушкетерів, або погоджується із смертним покаранням Мордуанта, сина Міледі, за причетність до страти короля Англії Карла I-го...

Ай-ай-ай! – почулись мені якісь неблизькі голоси – при чому тут історія, герої Дюма...? Ти ж радієш «УВ», хочеш привітати редколектив, читачів ... Правда, правда, правда – кажу – сто разів вибачаюсь! Але ... – якось невпевнено я – ми знайомі? Аякже ... – знову голоси – ми фрондиволи твоєї «підсвідомості», але відколи підписуєшся в «УВ», ігноруєш нас, навіть зневажаєш..., ех, ти ... Затям, тільки ми знаємо як і про що треба писати! Ну, простіть – знову я – можливо, ви фрондиболи, ті, що метають тяж-

кими ядрами, щоб розрушувати ... Ні! – рішучо заперечили голоси – ми фрон-де-во-ли, тобто фрондери за волю! Метаєм сьогодні легшим матеріалом, ефективнішим, бо розрушувати вже нема що..., але в сьогодні є пригоди, є герої, слава Богу, є про що писати! А ти теревениш, що теревениш, та все на історію звертаєш... Історія то попіл часу! Інші кажуть – зауважую я, – що історія то вчитель людства! Наприклад, вона підказує, що регенство не завжди доводить до ...

Яке регенство?! – скрикнули фрондеволи – немає у нас тепер ніякого регенства, ні австрійського, ні американського, ні російського..., ні-я-ко-го! Знову ваша правда – заспокоїливо я, – але бачили ви до чого довела незгода короля із кардиналом Мазаріні ... Ти знову теревениш з історії?! – обурено та хором фрондеволи; в нас народ любить короля, а ніякого кардинала, ніякого Мазаріні ми не потребуємо! Ми і без них живемо добряче, як каже мудрий народ, а кардинальні справи вирішуємо «Як за царя Гороха!» Ха-ха-ха!

Побачивши вже кращий настрій фрондеволив, я, вічний оптиміст, додав: не зашкодило б нам кілька д'Артанянів та його друзів, покровителів правди, волі... Будь спокійний, друже, – усміх-

нулися фрондеволи – у нас тепер свої б'Адігарданяни..., найвірніші друзі, здатні покрити все..., і правду, і волю! Приблизно неможливо перечити вам – ніби серйозно я, – але справжніх друзів треба пошукати, а головно зберегти! Що ти знаєш про друзів!... – з мудрістю загомоніли фрондиволи. Наші друзі... це весь народ! Ми часто зустрічаємось з ними..., в нас є навіть свято «День друзів!» і припадає воно 29-го лютого!... Тоді ми пригадуємо всіх друзів, навіть і тих з Італії, Іспанії, Франції..., бачиш, навіть твоїх французів не забуваємо! Дякую вам, щиро дякую – усміхнувся я по-вчительськи, – але не забувайте, що син Міледі хитрощами обманув і мушкетерів, і спричинив страту короля Англії, Карла I-го! Навіщо нам сунути носа в такі високі герби – усміхнулись фрондеволи – нам корисніше вдавати йолопа вісімнадцятого та займатися карликами ..., головне в житті, щоб постійно капало... Але запам'ятайте – вже сміливіше я, – що без історії не існує навіть початкової культури, що вже сказати про загальну!... Послухай та не забувай, ти ... писарчуку ... сьогодні нікого не цікавлять початки, а ... в загальному... то годен той, хто не голоден! Ти краще прочитай латиняк: «Опус коронат фіґас!»...

Фрондеволи моєї «спідсвідомості» мене майже переконали і я розпочав серйозний аналіз свого написаного, але тут загаласувала свідомість і я, пригломшений такими силами, скоротивши строк часу, запланував наступну роботу: «10 років по тому!»...

Бін д'Як – Віконт де Дре-Желом

П.С.

Дорогий «Український Віснику», шановний Михайле Михайлюк, шановна редакціє, від серця і від душі дякую Вам за те, що Ви є! Бажаю міцного здоров'я, творчого натхнення, сили в роботі та незлічених номерів вперед!

*Михайлюкраїнський Вісник хай живе,
Щоб про сучасність завжди дбати...
Розумне стане корисним, а корисне розумним,
Якщо історію і мову не будемо забувати!*

Є.Ф.

Виступ голови СУРу Степана Бучути на Парламентських слуханнях на тему «Українська трудова міграція: стан, проблеми та шляхи їх вирішення»

(Початок на 2 стор.)

Для задоволення інформаційних потреб українців Румунії маємо свої часописи, певний доступ до радіо і телебачення та свій сайт. СУР видає 4 україномовні часописи і один румуномовний.

Дуже важливе є щорічне святкування генія українського народу Тараса Шевченка. Гордимось тим, що встановили у останні роки погруддя поета в містах Сату Марє і Тульчі, українська національна меншина будучи містком, що єднає Україну і Румунію.

Союз українців Румунії як член Світового Конгресу Українців і Європейського Конгресу Українців підтримує зв'язки з закордонними українцями Європи та Америки. Недавно я перебував в Сполучених Штатах Америки в Клівленді, що в штаті Огайо, де мав зустріч в місті Парма з українцями діаспори і де мав різні розмови. З цієї нагоди вони жалілися, що тільки Україна не дає їм право на службові пенсії, хоча вони мають це право, бо платили податки

державі, так як мають пенсіонери інших держав, які проживають в Америці. У Клівленді живуть не тільки українці, а і румуни, угорці, серби, греки, і т.д., яким їхня материнська держава надає пенсії, незважаючи на те, що вони мають американське громадянство.

Позвольте передати Комітету з прав людин звернення від двох американських громадян українського походження: лист Марії Захарчук та автобіографію Кистола Николая Кириловича, в яких виражають своє незадоволення щодо недотримання прав людини.

Провід СУР надіслав листи подяки Президенту Румунії та Прем'єр-міністру Румунії за підтримку підписання угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом, яка звучить:

«Українська громада Румунії висловлює глибоку вдячність керівництву Румунської Держави за успішне втілення епохальної мети румунського народу – приєднання країни до Європейського Союзу.

Належність до простору європейських цінностей відкриває для румунських громадян усіх

національностей, у т.ч. української, нові горизонти для гармонійного співжиття в єдиному європейському домі.

Однак, справжня вартість європейської єдності не уявна без надання усім європейським народам перспективи на отримання свого автентичного місця в лоні Великої Європейської Родини.

Ми, тутешні українці, пишаємося успіхами України, нашої етнічної Вітчизни, в її євроінтеграційному поступі. Водночас, ми вдячні Румунії, історичній батьківщині, за послідовну і цілеспрямовану підтримку процесів зближення України з Європейським Союзом.

Ближчим часом має відбутися подія, в успішність якої щиро вірять десятки мільйонів українців у цілому світі – підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Переконали, що Румунія, дружня для України держава, буде в числі активних прибічників підписання згаданої Угоди у рамках саміту Східного Партнерства, що відбудеться у Вільнюсі в листопаді цього року.»

Гуцули громади Елем (Ульми) вшанували 20-ий

Що край, де живуть гуцули з Божої ласки є благословенним – це загальнопризнана реальність!

Що гуцули, споконвічні українці і господарі цього мальовничого краю, є завжди гостинними г'аздами – це незаперечна дійсність!

Що пра-предки отаких г'аздів обрали простір сьогоднішньої комуни Елем для свого життя-буття, щоб зберігати і збагачувати красу природи красою їхньої душі та їхніх здібностей, щоб поєднати задля гармонії співжиття земне із небесним – це не випадкове діяння!

Краса – оце незбагненне багатство як земного, так і небесного, – посилає нам свої чаруючі виблиски тільки в особливих моментах нашого бігу по вільнообраних доріжках життя. Фестиваль «Співжиття» є таким яскравим моментом для виявлення культурних потенцій національних меншин, що проживають на Буковині. Заснований в 1994 році Колею Курилюком, головою організації СУРу с. Марицеї Сучавського повіту та Ярославом Колотило, радником для української меншини в Міністерстві культури, фестиваль має ціллю бути постійним і дійсним відгуком конститу-

ційного права нацменшин виражати свою мовну, культурну, релігійну та історичну ідентичність в цивілізованім співжитті з мажоритарним населенням. Брали участь, головно у перших випусках, окрім колективів української меншини, колективи поляків, липованів, німців, циганів, євреїв, італійців, греків та обов'язково хоч один колектив румунів. Перші сім випусків відбулися на місці заснування, в с. Марицеї, а потім фестиваль став маршрутним, тобто гостював по різних місцевостях, де проживають в значній мірі нацменшини, головно українці, тому що СУР став головним спонсором цього заходу.

Двадцятий випуск вшанували гуцули села Елем. На Буковині гуцули проживають в комунах Бродина, Бряза, Кирлибаба, Молдова-Сулиця, Извоареле-Сучевей, Ватра-Молдовіцей та Елем або Ульма.

Із перспективи культурних цінностей гуцули належать простору українського духу. Те, що з мовної точки зору спостерігаються, з одного боку, інтерференції в слововживанні із мовами народностей, з якими вони в часі налагоджували різні контакти, а з іншого боку, затримання та вживання давніх українських слів та виразів, вабить і по сьогодні фахівців, або дивує деяких «ентузіастів»... Такі діалектні або піддіалектні забарвлення становлять різноманітність гуцульського мовлення на фоні української мови.

Протилежно цій лінвістичній відкритості ставляться гуцули до своїх прадідівських традицій та звичаїв, яких дотримуються ретельно, незмінно та обов'язково зі святістю із давніх-давен. Подивитись тільки на їхні традиційні костюми, вишиванки, ткацькі або різьбярські вироби, господарський реманент, писанки, колядки, пісні, то зараз вбачиш мотиви, знаки-символи, кольори, форми, – взагалі мистецтво – притаманні українській культурі. А в релігійних обрядах переплітаються дохристиянські та християнські вірування з такою глибинністю душевних переживань та чистотою міжлюдського спілкування, що моральність відносин до ближнього стала складовою їхнього життя-буття.

Що існують взаємовпливи з сусідніми культурами, то це незаперечна суть, це одна із признаних форм збагачення будь-якої культури, це один із підсилювачів невпинного

поступу світової культури, цивілізації в цілому.

А тим, котрі «захоплюються» морфосоматичними відмінностями гуцулів, щоб «винайти» їм якась-то містерійне коріння, рекомендую, з любові до науки, прочитати роботу про спорідненість українців із південними слов'янами французького географа Елізе Реклю, роботу про класи-

фікацію людських рас відомого антрополога Жозефа Денікера, а на добавку «Студії з української етнографії та антропології» професора Хведора Вовка, хоч дещо про Трипільську культуру в Україні та культуру Кукутень в Румунії, а тоді вже пробувати розпізнати гуцула.

Чудова природа дарує гуцулам казкову красу їхнього ареалу, але умови життя бувають часто суворими. Величезні ресурси гір «приваблювали» і «приваблюють» по сьогодні ласих недрузів, які не раз обдурювали, не раз пригнічували гуцулів. Це все зіграло неабияку роль в формуванні менталітету гуцула. Відкрита його душа стала обережною, але завжди допоможе ближньому в біді, бо не раз сам потребує допомоги в горах, а правду скаже тільки «обходячи зайця возом», бо колективна пам'ять в гуцулів здорова – це доказують їхні коломийки та колядки, та коли вже довіриться тобі, або полюбить тебе, то стане ближчим за рідного.

Але найдужче цінить гуцул волю. Це, мабуть, тому, що живе ближче небес, або тому, що завжди було що захищати! Історія Гуцульщини переповнена нескореними постатями гуцулів-опришків: Муха, Довбуш, Гінда, Кобилиця та багато інших, яких не зігнули чолом до землі та не злякали не тільки можновладці, але навіть ні пишне та сильне польське королівство, ні габсбурзька імперія. Бо гуцул любить гори як самого себе, бо живе в гармонії з природою, бо гуцул вживає ресурси гір та полонин, а не «експлуатує» їх; гуцул не шкодить їхньому здоров'ю та красоті, бо то є невід'ємною часткою його власного здоров'я, його власної краси.

Сьогодні, 16 червня, гуцули села Елем

Випуск буковинського фестивалю «СПІВЖИТТЯ»

скористалися особливою «волею» прийняти красою своїх гір, щирістю душі та хлібом і сіллю учасників фестивалю «Співжиття» – 20-ий випуск.

Почалось свято парадом національних костюмів. Здавалось, що горами та полонинами зацвіли ще не видані ходячі букети різнобарвних квітів.

Лунали пісні в супроводі традиційних гуцульських інструментів. Сонце зупинилось на вершині найвищої ільми, раділо гуцулам.

Бо загостили до них ансамблі «Коломийка» та «Надія замку» із міста Серет, ансамбль «Козачок» із с. Балківців, ансамбль «Негостинка» та вокальний жіночий гурт «Негостинські голоси», ансамбль «Черешенька» із села Ліповень, колектив «Веселка» з с. Вашківців, вокальна група «Свекрухи» з м. Сучави, вокальний колектив «Полонинка» з с. Палтіну. Брала участь і місцеві колективи: традиційний інструментальний гурт «Гуцулка» та інструментальний «Ліцеїсти».

Іван Боднар, в присутності організаторів та місцевих органів відкриває урочистості, підкреслюючи, що сьогоднішній фестиваль набирає особливого значення і тому, що сягнув вже 20-го випуску, тому, що присутнім є один із його засновників, пані Ярослава Колотило, і тому, що присутніми є вельмишановні гості із України та високоповажні особи повітових та державних установ. Щиро дякує за відгук на запрошення делегації із України, в складі якої знаходилися письменник, журналіст і телевізійний продюсер Василь Довгий, заслужений народний артист України Іван Дерда та депутат Валерій Карбашевський, повідомляє про взаємну радість гуцулів зустріти їхнього земляка Івана Марочка в якості депутата української меншини в Парламенті Румунії, дякує делегації Генерального Консульства України в м. Сучаві, очоленої віцеконсулом, паном Володимиром Палеськом та чарівною і талановитою дружиною генерального консула, пані Надією Боєчко, Аурелу Бузінку, директорів Інспекторату в справах культури та нацменшин повіту Сучави, пані Лучії Міжок, інспектору з

української мови, головам місцевих організацій СУРу, мерам сусідніх громад. І. Боднар запрошує представника місцевої адміністрації та гостей до вітального слова.

Петро Марочко, мер громади Елем: – Вітаю всіх Вас за нашим традиційним, християнським звичаєм: Христос вознісся! (Воістинно вознісся! – пролунало святково прикрашеним залом культурного дому).

Від щирого серця хочу подякувати організаторам цього фестивалю, зокрема СУРу в особі голови Степана Бучути за фінансову підтримку, пані Я. Колотило, панові І. Боднару і не в останніх панові Юрію Чизі та його команді.

Я радий, що сьогодні фестиваль «Співжиття» гостює в нас, гуцулів Елему, я радий, що загостили до нас поважні особистості в галузі культури як з Румунії, так із України, я радий, бо сьогодні радіє наша гуцулія!

Дякую всім Вам, що ми сьогодні разом!

Іван Марочко, депутат в Парламенті Румунії:

– Дорогі мої земляки! Дорогі гості! Дорогі українці! Прийміть мій щирий уклін перед організаторами фестивалю, перед учасни-

ками фестивалю, перед газдами мого рідного села та їхніми сьогоднішніми гостями!

Двадцять років тому я покинув батьківський дім задля свого вишколу і опинився в протилежному кінці краю, в Тімішоарі, де проживаю і нині.

Повертаючись сьогодні на рідну землю в чині депутата української меншини, я хочу подякувати Вам, моїм гуцулам, за те, що ви мені прищепили так глибоко в душу любов до рідного слова, до рідного звичаю, до рідної пісні і хочу запевнити Вас, що всі мої політичні зусилля протягом цього строку повноважень парламентарія будуть спрямовані на благо української меншини. Я впевнений, що наша непохитна сила стоїть в нашій культурі – мові, традиціях, звичаях, піснях, колядках. Я щасливий що зараз зможу побачити як щиро плекають рідну культуру мої земляки та інші нацменшини на Буковині. Обнімаю Вас всіх, і дітей, і юнаків, і старших! Затримуйте і плекайте nadalше рідні традиції та звичаї, це істинна краса Вашого життя-буття! Щиро дякую гостям із України за присутність і причетність до нашого свята! Я горджуся всіма Вами!

Володимир Палеська, віцеконсул України в м. Сучаві: – По-перше, я хочу подякувати організаторам за запрошення. Слава і шана Вам за те, що змогли створити таке особливе культурне свято! Маю за честь передати Вам найщиріші вітання пана Теофіла Бауера – Надзвичайного та Повноважного Посла України в Румунії та пана Василя Боєчка – Генерального консула України в м. Сучаві, котрі з об'єктивних причин не змогли прибути у Ваш казковий край! Дозвольте мені особисто і з сторони представників Генерального Консульства, побажати Вам безмежних успіхів та нехай свято співжиття нацменшин сьогодні в Елемі стане святом цілої Сучавщини!

Євсебій ФРАСИНЮК
Фото автора

(Закінчення на 10 стор.)

Гуцули громади Елем (Ульми) вшанували 20-ий випуск буковинського фестивалю «СПІВЖИТТЯ»

Ярослава Колотило, радник в Міністерстві культури: – Я щиро признаюсь в моїх хвилюваннях, тому що пригадую перші випуски, перші кроки в організуванні такого важливого заходу, перші успіхи та деякі негаразди. Після першого випуску всі меншини з великим захопленням чекали вже наступного. Це підказувало мені, що такого фестивалю треба було, а сьогодні 20-ий випуск переконує всіх про потребу співпраці в галузі культури, про потребу спілкування між культурами різних етносів, про потребу взаємних впливів для забезпечення цивілізованих життєвих відносин між людьми.

Вчора відбувся круглий стіл, за яким обговорилось багато корисного для майбутніх випусків, і я переконана, що мудрі зауваження фахівців будуть наслідувані. Гуцули громади Елем вже доказали, що свято української пісні і танцю не може бути будь-яким. Хвала і шана їм!

Аурел Бузінку, директор Інспекторату в справах культури та нацменшин повіту Сучава: – Христос вознісся! Насправді, фестиваль «Співжиття» це особлива подія в духовному плані національних меншин, проживаючих в повіті Сучава і не тільки! Розумно зорганізований, він, безсумнівно, виконує свою роль, час показав це дотепер і покаже і надалі його потребу.

Ще із самих початків цей фестиваль став плодом співпраці між СУРОм та Інспекторатом в справах культури і нацменшин, а щодо

тому заснувалась національна премія «Ольги Кобилянської», яка стала міжнародною, а її призерами стали в Румунії – пані Ярослава Колотило, а на Україні – пані Надія Боєчко!

За допомогою пана Івана Кідешука я розпочав приємну роботу з ботошанським театром. Я розробив сценарій за відомим твором Ольги Кобилянської «Царівна», пан Кідешук переклав на румунську мову, а ботошанський театр готує першу виставу.

Гратулюю Вас за те, що плекаєте рідне слово, рідну пісню, що затримуєте і продовжуєте ваші традиції та звичаї! Здоров'я Вам, щастя та великих успіхів!

Іван Дерда, народний артист України: – Доброго дня, шановна громадо, шановні учасники фестивалю! Мені дуже приємно бути сьогодні разом з вами, дуже приємно почути ваші пісні і подарувати Вам кілька українських пісень. Святий Августин казав, що «... хто молиться співаючи – той молиться двічі», а я, з відповідною скромністю, додам, що співом ми завжди будемо ближче до Бога! Пісня створює таку сильну енергетику, що наші душі вмить стають світлішими! Не дарма говориться, що вічністю є те, що відбувається сьогодні; як учора я брав участь у фестивалі пісні і танцю в м. Тульчі, в 1996 році, а сьогодні, ось, вже 2013 рік!

Від Чернівців, від України, хочу привітати Ваш фестиваль і щиро побажати Вам, вашим родинам, здоров'я, успіхів та всіх благ світу!

Лунали пісні, пливли танці, декламувались вірші, бриніли музичні інструменти, мало коли зупинялись оплески – і все це виходило хвилями краси і радості із душі щедрої публіки та з культурного дому Елема, стелилось божественним поєднанням небесного та земного полонинами та верхами могутніх Карпат!

На такому фоні був переданий прапор фестивалю «Співжиття» меру громади Ватра Молдовіцей, де відбудеться наступний випуск.

фінансової підтримки то обов'язково треба відзначити залучення місцевих рад, мера та місцевих спонсорів, факт, що підтверджує потребу таких подій в наших громадах і надає певного оптимізму відносно його продовження.

Культура це загальна мова всього люду, а коли спілкування відбувається на спільній мові, то порозуміння, співвідносини та обмін духовними і душевними цінностями набирають необмежених форм.

Щиро дякую за запрошення і бажаю багато успіхів!

Василь Довгий, письменник, журналіст, телевізійний продюсер (Чернівці, Україна): – Добрий день, друзі! В останньому номері журналу «Наш голос» є інтерв'ю посла України в Румунії пана Теофіла Бауера під заголовком «Нас об'єднає культура». Не можу не погодитись з цією думкою, бо загально визнана є істина, що лише культура, мистецтво, об'єднує народи.

Приємно дивитись на оцих дітей, юнаків, старших, які демонструють єдність, цивілізоване ставлення один до одного через культуру.

Хочу підкреслити що 2013 рік знаменний для обох народів, румунського та українського, тому що ми готуємось, обі Буковини, південна та північна, відзначити 150-і роковини від народження видатної письменниці Ольги Кобилянської. Два роки

Свято Петра та Павла

З літнім періодом пов'язано найменше свят. На липень припадає лише три свята. Це Купала, Петра і Павла та Прокопа. Найголовніше – це свято Петра та Павла, котрих святкують 12 липня. Повсюди це початок жнив, а в нас на Мараморощині початок сінокошу. У церквах на їх честь роблять відправи.

До Петропавлового дня готувались жінки: білили хати, прикрашали рушниками стіни, виготовляли пампушки (фанки). Існує прислів'я: «На Петра зозуля пампушкою вдавилася». Легенда стверджує, буцімто апостол Петро, мандруючи світами, вирішив перепочити під кроною дерева і заснув. Непомітно підкралася зозуля, зазирнула в ранець і, побачивши пампушку, вкрала її. Як тільки почала їсти, вдавилася. У такий спосіб Бог покарав зозулю. Легенда стверджує, що після Петрового дня зозулі перестають кувати.

На честь свята в церквах відбувається відправа. В минулому дівчата, йдучи до церкви, прикрашали голови віночками з польових квітів. Інша легенда говорить, що Петро йшов полем і бачить, що чоловік сіє горох. Петро підходить до чоловіка і каже:

– Сьогодні ж празник Сорок Святих, чого ж ти горох сієш?!

– Прости, Святий Петре, я забув, що сьогодні гріх сіяти.

– Бог простить! – сказав Святий Петро і зник.

Дочекався чоловік урожаю та аж за голову взявся з радості. Такого урожаю ніколи не мав.

Діждався той чоловік наступного року і думає: торік я сіяв на Сорок Святих і зібрав великий урожай. Посію на Сорок Святих і в цьому році.

Тільки почав сіяти – трапилося лихо: болячки руки обсіли, на ногах і на спині болячки... Тоді той чоловік догадався, що це кара за гріх. Скинув шапку, перехрестився та й каже:

– Прости, Святий Петре, та болячки зніми!

Інша легенда говорить, як Бог з Петром людей парували.

Якось йшли вони удвох полем. Дуже пекло сонце, довкруз стояли хліба. Обіч ниви

побачили дівчину, яка, не піднімаючи голови, жала збіжжя.

Петро зупинився й прорік:

– Боже поможи тобі, дівчино!

Підвелась дівчина, подякувала і знову за роботу.

Дальше вони підійшли до сусідньої ниви. В холодку солодко спала молодиця.

Подивились на неї обоє й пішли далі. Неподалік під возом спочивав парубок.

Йдуть вони далі. Пшениця – як ліс стоїть. Наблизились до іншої ниви. Обливаючися потом, молодий юнак поспішав дожати ниву.

– Боже поможи тобі, хлопче! – побажав йому Петро.

Одійшовши вбік, обоє зупинилися. Петро й пропонує Богові:

– Спаруй, Боже, цього парубка та оту дівчину, що жне і тих ледацюг спаруй!

– Хоч ти, Петре, і старий – відповів йому Бог, – та дурний. Якщо цих ледацюг спарувати, то вони з голоду помруть; цього парубка треба одружити з ледачою дівчиною. Ось так буває на світі: як чоловік роботяга, то жінка лінива, а як жінка моторна, то чоловік лінивий...

Про жнива існує і багато пісень. Подам тільки одну:

Ой, у полі нивка,

Кругом материнка.

Там дівчина жито жала –

Гарна чорнобривка.

Жала ж вона, жала,

Сіла спочивати.

Їхав козак з України,

Мусив шапку зняти.

Мусив шапку зняти,

«Добрий день» сказати:

– Помагай Біг, дівча моє,

Тобі жито жати!

А тепер дещо про Свято Петропавла в моєму рідному селі Луг над Тисою. Хочай на річці Тисі

границя з Україною, ми кожного року, коли вода тепла, купалися в Тисі. А головне на Петра майже все село було в Тисі.

Одного року після революції вода була дуже тепла і Тиса була мала. Того року українські пограничники дозволили людям купатися в Тисі. Наші дівчата почали співати пісню:

А на Петра вода тепла,

Лиш би ся купати;

Ой на Петра личко біле,

Лиш би цілувати!

А українські дівчата на тому березі продовжили співати:

Ой на Петра вода тепла,

Лишень її пити.

– Який, мамцю, Петрусь файний,

Лиш би го любити!

Разом дівчата переспівали багато пісень. Українки перейшли на нашу сторону і тут з ними ми познайомилися.

Вечером ми влаштували забави і танці. Кілька українок і хлопців зісталися через ніч на танцях, тільки рано знову перейшли Тису і вернулись додому. Того року лужани відчули справжню демократію. Така демократія тривала лише один рік.

Про Свято Петра існує багато приповідок:

❖ *Раз у рік Петра.*

❖ *Бабське літо до Петра тільки.*

❖ *На Петра душа тепла.*

❖ *Від Петра красне літо.*

❖ *Зозуля кує тільки до Петра.*

❖ *По Петрові на дворі пусто, а в полі густо.*

❖ *Коли на Петра сльота, то буде в літі багато болота.*

❖ *Якщо на Петрів день спека, то на Різдво мороз.*

Микола КОРНИЦАН

Шанування Петра і Павла у задунайських українців

В моєму рідному селі Летя (Добруджа) святкують за старим стилем, тобто 12 липня, Святих Петра і Павла.

Як ми були дітьми, розказувала нам наша бабуся Катерина про Св. Павла і Петра.

Давно, як Ісус ходив по землі, то з ним ходили й Його ученики Петро і Павло. Сонце уже було низько. Дійшли вони до одного села. Св. Павло став просити Бога:

– Боже наш, позволь нам тут переночувати.

– Питайте ви людей, – сказав Ісус, – бо мене люди не можуть бачити.

Дійшли вони до одної хати, а там стоїть жінка коло хвіртки. Св. Павло сказав:

– Добрий вечір, хазяєчко, прийми нас переспати.

– Не можу, – відповіла вона, – нема чоловіка дома. Він у мене страшенно сердитий.

Пішли вони далі. Св. Павло знов став просити бога:

– Боже, зроби так, щоб була жінка старша в домі!

Ісус усміхнувся і сказав: – Нехай буде твоя воля.

Як стали коло другої хвіртки, там стояв чоловік.

– Добрий вечір, господарю, – сказав Св. Павло, – чи не приймеш ти нас переночувати?

– Прийму, – отвітив чоловік, – та не можу вас нічим угостити, бо немає моєї хазяйки дома. Вона десь гуляє із подружками.

– Та не треба нам нічого, – сказав Св. Павло, – аби було де переспати.

Полягали вони так: Св. Петро коло стіни, Ісус посередині, а Св. Павло скраю.

Ще не успіли вони заснути, як прибігла і хазяйка додому. Сердито закричала:

– Ти що робив цілий божий день? Чому не позамітав? Чому не топив? Чому їсти не наварив?

– Ой, не кричи, мила, так сильно, бо у нас гості сплять.

– Які гості? – закричала вона ще дужче. Взяла лозину і побила Св. Павла, який лежав скраю. На зло лозина переломилася. Тоді жінка побігла за другою лозиною. А Св. Павло став просити Св. Петра:

– Брате, іди на моє місце скраю, а я перейду на твоє, бо як прибіжить люта, я не видержу ще раз.

Змилювався Св. Петро і ліг скраю.

Прибігла жінка з другою лозиною та й каже:

– Ну, цього скраю біла вже, а тепер буду бити того від стіни.

Так знову попало бідному Св. Павлу, бо він же просив Бога, щоб жінка була старша в домі.

По дорозі Ісус сказав:

– Павле, Павле, куди б ти не пішов, що ти б не робив, чи то в темряві, чи вдень, боже око тебе стереже. Ніхто не сховається від нього.

Наша бабуся знала багато таких смішних казок про всіх святих, а ми, малі діти, сиділи чемно, слухали і веселилися.

Валентина БАТАКЕ-БУРКОВА

Велика, корисна і безвідмовна! Запустиш комп'ютер, натиснеш кілька «кнопок», і маєш потрібну інформацію.

Та я безнадійно старомодний, черпаю інформацію з словників, енциклопедій, всіляких інших довідників, та в них вона фатально обмежена, вузько спеціалізована.

Тому-то і спіймав мене «на гарячому» пан Іван Гербіль, один із авторів «Румунсько-українського розмовника».

Наприклад, в ніякому друкованому довіднику я не знайшов пояснення про те, що воно таке **«блошиний ярмарок»**. Одинадцятитомний «Словник української мови» лаконічно подає: **блошиний** – прикм. до **блоха**. А звідси до **ярмарку** – далеченько!

Натомість, пан Гербіль, котрий володіє комп'ютером (заздрю йому!) по інтернетній адресі «УВ» навів цілу цитату на «тему» **блошиного ярмарку**.

Розпитуючи вправо і вліво, я дізнався, що це поняття французького походження, де вперше виникли такі ярмарки, де продають всяку всячину, здебільшого старі речі, в яких могли водитися й блохи (коли йдеться про одяг). Звідси й іронічне – **блошиний**.

В народі подібний ярмарок ще називають **товкучкою**: **«Скупчення приватних осіб, що торгують різними, переважно приношеними речами»** (СУМ. т. X, стор. 165).

Той же інтернет підтверджує право авторів «Розмовника» вживати **підгузники** замість пелюшок, хоча в СУМ такого слова немає, а є **підгузок**: **«Невеличка пелюшка, якою обгортають нижню частину тіла немовляти»**.

Спотикання на підгузниках чи підгузках, оцих «предках» теперішніх «памперсів», не

ВЕЛИКА ШТУКА ІНТЕРНЕТ!

мало бути, якби автори «Розмовника» додали банальне слово **пелюшки**.

Має рацію пан Гербіль – існують **пільгові** квитки, та не певний я чи існують **дорослі** і **дитячі**, хоча допускаю таку розмовну спрощеність.

Не можу не оцінити стриманість і навіть певну елегантність пана Гербіля, коли він виправляє конкретними прикладами мої дрібні похибки. Як оцінюю і його тонкий гумор, який мій «опонент» виявив під час огляду преси по третьому телеканалі («пан Михайлюк вернувся живий і здоровий з Києва» (приблизна цитата).

Так же елегантно, без ураженого самолюбства, повівся пан Гербіль і відносно вказаних мною помилок, подібаних у «Розмовнику», і з цього можу припускати, що він згідний з моїми зауваженнями. Користь взаємна: я, приміром, відтепер знаю, що таке **блошиний ярмарок**, а пан Гербіль, мабуть, втямив, що не можна **не розуміти якусь мову, а трохи розмовляти нею, що гарнітур** не їстівний тощо.

«Зевсе, ти сердишся? Значить, ти винний!»

Не подумайте, що йдеться про грізного верховного бога з старогрецької міфології, володаря богів і людей!

Йдеться про дрібного «зевсика», якому

безнадійно запізно викарабкатися на науковий Олімп, оскільки до другої половини восьмого десятка життя він ледве спромігся написати 2,5 книги, проте вважає себе «світилом» у мовознавстві.

Як редактор «Румунсько-українського розмовника», побачивши мої зауваження, замість чесно признати власні промахи, а то й некомпетентність, він підскачив, як кугутик, і фальцетом обізвав мене «аматором» і порадив не «сунути носа», куди не треба. Не колегіально це і навіть підло.

Це так, як у тій примовці: «На городі бузина, а в Києві дядько!»

Вгадайте за найпростішою логікою, хто аматор, а хто спеціаліст: той хто допускає у редактованій праці кричущі помилки, чи той, хто їх сигналізує?

Крім того, буднучний «спеціаліст» забуває, що надрукована книга, в нашому випадку «Розмовник», перестає бути власністю автора, тим паче редактора, вона ставши, так би мовити, «загальним добром».

Його справа вважати себе «кальфою і омегою» в галузі українсько-румунських мовних контактів чи румунсько-українських, та дотепер існує єдиний блискучий фахівець світового рівня у цій галузі. Це яський університетський професор-доктор Іван Лоб'юк зі своєю капітальною книгою «Contacte lingvistice ucraino-române» (понад 600 сторінок), який, на жаль, передчасно пішов з життя і про болісну втрату якого наш «мовознавець» не обізвався ні словечком, як того вимагала елементарна порядність...

Михайло МИХАЙЛЮК

Чому я не був на фестивалі «Співжиття» в Ульмі

Дамо кесарю те, що є кесарево. Започаткував я фестиваль «Співжиття» разом із пані Ярославою Колотило у 1994 р.

Перші сім випусків фестивалю відбулися в Марицеї (громада Дарманешти Сучавського повіту). Як я вже уточняв, за сьомий випуск фестивалю 2000 р. і донині ніхто мені не заплатив.

Коли я приніс до приміщення Сучавського СУРу документи з витратами (ішлося про 7.000.000 леїв старими грішми, тобто дві мої місячні зарплати), то покійний Степан

Ткачук, який знаходився там з своїм першим заступником Дмитром Морганом, відмовився заплатити мені.

Тоді Морган взяв документи і сказав, що він мені заплатить. Таке не сталося і донині. Я позичив гроші, а потім віддавав з кожної зарплати.

Десь там за рік чи два Дмитро Морган та покійний Корнелій Регуш, повертаючись з Серету, зупинилися коло моєї хатини. Збіглися і сусіди. Нараз Дм. Морган запитав мене:

– Пане Коля, Степан заплатив вам за фестиваль?

– Ні, – сказав я.

– А скільки там грошей?

– 7.000.000 – уточнив я.

– А, лишіть, я вам дам 10.000.000.

Сусіди витріщили очі, думаючи: наш Коля дістає страшенні гроші від СУРу!

Повернемося до Степана, який сказав: цю іграшку, тобто фестиваль, треба взяти від Колі, тому що він забагатів.

І так фестивалі відбулися далі в таких місцевостях: Шербівці, Мілішівці, Палтіну,

Калинешти-Купаренку, Кирлібаба, Негостина, Балківці, Марицея (XV-ий), Рогожести, Серет (2), Ульма (2).

Крім 8 фестивалів «Співжиття», я організував три фестивалі «Співжиття» тільки для учнів, чотири Шевченківські фестивалі та інші.

До нас приходили кілька разів ансамблі із Чернівців, а хтось повинен був їх приймати.

Побували в нас посол США, адмірал українського Чорноморського флоту і навіть голова Верховної Ради України Іван Плющ.

Щодо прийому голови Верховної ради України, то було багато клопоту, потрібно було і «грейцарів».

Микола КУРИЛЮК

Фото автора

(Закінчення на 13 стор.)

Я вже підстаркуватого віку і тому стараюся захищати тіло/організм від різних хвороб, звертаючись і до природних ліків, до зеленої аптеки.

Про цілющу силу окремих трав люди знають віддавна, адже це й була основна аптека наших предків. Та не всі знають, що залежно від того, як і коли зібрати рослини, як їх зберігати, формуються або втрачаються їхні лікувальні властивості.

Також одним із прикладів вагомості фітотерапії у житті людей є чимало опублікованих посібників на цю тему. Здебільшого авторами є люди, що на собі випробували рецепти і пропонують їх читачам. Окрім того, у нашому Карпатському краї проживають люди, котрі й без посібників знають, які рослини та від чого допомагають і як їх збирати.

Можливо, й серед наших читачів є люди, які довіряють цілющій силі чаїв, відварів, настоїв, примочок, сумішей, виготовлених саме на основі лікувальних трав, корінців, кори. Тому з цією метою подаю коротку інформацію про ті рослини, котрих вживаю вже кілька років, коли захворюю.

Меліса (melisa, rainiță) – антистресова допомога

Людям, які страждають від хвороб, пов'язаних з нервовою системою, мабуть, відома ця рослина. Чай із меліси впливає позитивно на роботу серця, знижує кров'яний тиск. Від безсоння мелісу слід заварити порівну з хмелем і пити на ніч по півсклянки.

Велика користь меліси й у заспокійливих ваннах. Якщо прийняти кілька ванн (не більше десяти) з використанням меліси, ромашки (mușcetel) та м'яти (mentă), то це оздоровлює організм та очищає його.

Знайомий незнайомиць – подорожник (pătlagina, limba oii)

Біля кожного сільського будинку росте подорожник. Тож не буде проблемою зібрати його листя та насіння. Відвар із насіння варто використовувати при гострих шлунково-кишкових захворюваннях. У цьому випадку досвідчені травознавці радять взяти дві столові ложки подорожника, по одній шавлії, календули, ромашки, кульбаби (răpădie), та листя смородини (soacăz). Одна столова ложка такої подрібненої суміші заварюється склянкою окропу, настоюється, проціджується і п'ється тричі на день по 50 г у теплому вигляді.

А листя подорожника (як свіжозірване, так і засушене) допомагає загоювати рани від

порізів, подряпин.

ЛІКИ

НАВКОЛО НАС

Пекуча, але корисна

Також поширеною між гуцулами є кропива. Зазвичай її викорінюють, бо кому потрібні біля дому кропивники. Але окрім своїх пекучих властивостей, кропива нормалізує склад крові, зменшує вміст цукру в організмі та збагачує його вітамінами. Нижче наведений рецепт стосу-

ється кожною людиною, яка часто хворіє застудою, має слабкий імунітет. Дві столові ложки кропиви, по одній ложці листя шовковиці (dud), брусниці (merișor), чорниці (mure), суниці (fragă) треба змішати, подрібнити. Столову ложку отриманої суміші заварювати склянкою окропу. Настояти, процідити і пити тричі на день по 50 г протягом місяця.

До слова, кропива корисна і своєю пекучістю. Добра знайома мені людина часто хворіла сердечними хворобами, нервовими зривами, в результаті чого повністю затерпали руки. Вже після двох тижнів лікування кропивою у руки знову повернулися не тільки відчуття, а й сила.

Деревій

У малій кількості – лік, у великій – небезпека

Не менш корисним є і деревій. Він використовується при хворобах печінки та жовчнокам'яних хворобах. Для приготування чаю беруть деревій, м'яту, полин, ромашку і п'ють по 50 г на день.

Якщо пропав апетит, то відновити його допоможе напій, приготовлений з столової ложки полину, залототисячника (fiera rământului), кульбаби (răpădie), якщо його пити по 30 г тричі на день. А настоявши полин на горілці, можна отримати добрі ліки для натерання суглобів та при ревматизмі.

Якщо ж ці рослини заварювати та пити у великих кількостях, це небезпечно для організму. Тому їх слід вживати тільки з лікувальною метою.

Збирати ці рослини та засушувати найкраще в липні або в перші дні серпня. Саме тоді найбільш сформовані їхні лікувальні властивості. Засушити листки та цвіт на сонці або в приміщенні, яке провітрюється. Взимку під рукою завжди будуть ліки з зеленої аптеки. Тільки зберігати їх варто у паперових коробках, не закриваючи, і в сухому місці, куди не потрапляє волога.

Всі ці поради перевірені, але людські організми – індивідуальні. Тому не треба поступати самолікуванням, якщо це стосується гострих хвороб, які можуть давати ускладнення. Звернувшись до лікаря, можна точно дізнатися, чи варто прийняти медичні препарати, чи допоможе фітотерапія.

Підготував Юрій ЧИГА

Чому я не був на фестивалі «Співжиття» в Ульмі

(Початок на 12 стор.)

Коли я звернувся до пана Ткачука, щоб і СУР допоміг, то він сказав: «А що ти таке там скіртував?» – тобто витратив.

А я тут йому «вліпив»: – Показати касету що ви там ілі і пили?

Він замовк, але не дав ні лея.

Не буду рапортувати, що в кількох місцевостях виступав ансамбль «Барвінок» під керівництвом Дмитра Шведуняка, та не

хочу аж надто хвалитися.

І ось я дійшов до ХХ-го випуску фестивалю «Співжиття». Нормально, на мою думку, він мав відбутися у Марицеї. Я кажу нормально, та що у Румунії іде нормально?

Він відбувся у Ульмі, а на адрес керівництва громади Дарманешти прийшло запрошення, щоб «Барвінок» брав участь у фестивалі.

Ніхто навіть не кліпнув оком, нібито на тім запрошенні писало по-турецьки.

Я нині на пенсії, пенсія маленька, так що не мав як зробити кілька репетицій. На репетиціях треба щось покласти на стіл...

І так, один мій знакомий цяпнув мені:

– 20 років ти працював на ниві українства, та залишився з порожньою торбою!

І він має рацію!

Посилаю кілька фото з бувших фестивалів.

Думаю, цікаво їх помістити в газеті.

Орхідея-мавпочка

Ні! Це не витвір, не малюнок художника-фантаста, а рідкісна квітка під назвою Дракула Сімія. Через вражаючу схожість з мордочкою мавпи рослина отримала незвичайне прізвисько – орхідея-мавпочка.

Хоча науці квітка відома давно, проте й досі багато хто не вірить, що Дракула Сімія існує насправді. Авжеж, адже зустріти цю лісову красуню можна лише у горах Перу, Еквадору та Колумбії на висоті близько 1500 м над рівнем моря.

Таке цікаве найменування квітка отри-

мала через два клики на пелюстках, зовсім як у вампіра Дракули. Друга частина назви – «сімія» – в перекладі з латинської означає «мавпа».

В дикій природі орхідея цвіте будь-якої пори року. Виростити квітку в домашніх умовах складно, проте кільком щасливчикам це все ж вдалося. Тож нині Дракула Сімія прикрашає приватні колекції найстаранніших садівників.

Запах орхідеї нагадує аромат стиглого апельсина, що досить дивно, адже, за логікою, Дракула Сімія мала би пахнути бананами, улюбленими ласощами всіх мавп.

Що таке веселка?

Веселка – одне з найкрасивіших явищ природи, і люди вже давно замислювалися над її природою. Навіть Аристотель, давньогрецький філософ, намагався пояснити причину веселки. Сонячний промінь чи звичайний промінь білого світла в дійсності є поєднанням всіх кольорів. Ви, напевно, помічали, що відбувається, коли промінь світла потрапляє на скошений краєчок дзеркала або на поверхню мильної бульбашки. Білий промінь розпадається на різні кольори. Ми побачимо червоний, оранжевий, жовтий, зелений, синій і фіолетовий кольори. Предмет, який може розкласти промінь світла на його складові, називається «призмою». Утворені кольори створюють смужку з кольорових поєднаних ліній, яка називається «спектр».

Веселка і є великий зігнутий спектр, або смуга кольорових ліній, що утворилися в результаті розкладання променя світла, що проходить через крапельки дощу. У даному випадку краплі дощу виконують роль призми. Веселка з'являється тільки під час зливи, коли йде дощ і одночасно світить сонце. Перебувати необхідно суворо між сонцем (воно повинно бути ззаду) і дощем (він повинен бути перед тобою). Інакше веселки не побачити! Сонце посилає свої промені, які, потрапляючи на крапельки дощу, створюють спектр. Сонце, ваші очі і центр веселки повинні знаходитися на одній лінії!

Липень

Від спеки можна закипіти.

Як в холодоці не лежати.

Що брат не встигне доробити,

Те я йому допоможу.

Цвітуть довкола густо липи

І бджоли мед несуть в село...

Узимку чаю з цвітом випий -

Простуди - наче й не було!

Народна казка

У одному селі жив сирота Іванко. Як умирали його тато й мама, то лишили йому стару хатку і городу латку.

А в тому селі був дідич Стульморда. Люди його обходили десятою дорогою, бо ніхто з ним не хотів мати дочиніння. Якось дідич став коло Іванкової хати і крикнув:

– А ти хто такий?
– Я собі Іванко.
– А нащо тобі хата, та ще й город?
– У хаті живу, а з города годуюся. Про це й дурень знає.

Пан подумав і сказав:

– Іди до мене фірманом, бо цей город я забираю. На ньому буде пасіка.

– Хіба у вас, паночку, мало свого поля? Гріх будете мати!

– Гріх най іде в міх – зверху макогоном. Не хочеш бути фірманом, то забирайся із села.

Іванко напик собі картопляників, кинув у торбину кілька яблук і помандрував. На березі Пруту побачив журавку. Підійшов – а птаха не тікає, взяв у руки – крило перебите. Вона попросила:

– Допоможи, легіню. Уже п'ять днів сиджу тут голодна, бо рани болять.

Іванко помив рани, порвав сорочку й перев'язав їх. Відтак зловив у Пруті рибку й нагодував птицю. Хотів зробити їй і хатку, але тільки підійшов до трощі, то почув:

– Не рви мене, легіню, бо, може, прийде той, що я його чекаю.

– А ти що за одна?
– Дівчина-тростинка.
– Кого чекаєш?
– Свого визволителя.
– Ану, покажися.

Голос відповів:

– Два рази я вже показувалася... Та що з того? Як пішли, так і нема по сьогоднішній день. Ще можу показатись один-єдиний раз.

– Останній раз мені й покажись. Бігме, не обдурю.

– Ну, добре, дивися на вершечок трощі.

Раптом Іванко побачив перед собою чарівну дівчину. Вона була така файна, як перша квітка навесні, але дуже сумна.

– Чому ти сумна?
– Мене украла від батьків зла відьма.

Дівчина-тростинка

Хотіла, щоб я віддалась за її сина-велетня. Я не схотіла і втекла, сховалася в цій трощі. Відьма мене знайшла і обернула в тростинку. Аби мене визволити, треба викрасти мій перстень і покласти його на вершечок...

І дівчина зникла. Вона дуже сподобалася нашому Іванкові. І вирішив їй допомогти. Повернувся до журавки й каже:

– Нам треба розлучитися.
– Куди підеш? – спитала журавка.
– Піду шукати те, про що не можна говорити.

– Най тобі щастить!

Іванко йшов полями, лісами. Якось при дорозі побачив хатку. Увійшов. У сінях були три коти, прив'язані до трьох стовпів. Іванко погладив кожного кота і дав по шматку риби.

– Няв, няв, няв... – озвалися до нього коти. З хатки почувся якийсь голос:

– Хто там збиткується над вами?
– Не збиткується ніхто. Легінь дав нам їсти.

– Тоді заходь до хати, легіню!

У хаті Іванко нікого не побачив, бо там було темно. Викресав вогню і посвітив. На печі лежала стара-старезна баба.

– Добре, синку, що не минув моєї хатки, бо в мене щось у боку коле. Нема кому водиці принести.

– Водиці? Зараз, бабко...
– Сам не принесеш, бо заблудишся. Спусти одного кота, він очима буде присвічувати дорогу.

Іванко вийшов у сінні і спитав:

– Котрий із вас піде зі мною по воду?
– Всі по одному разові, – відповів найстаріший.

І пішли. Дорогою Іванко зацікавився:
– Скажи, котику, чому це ви прив'язані?
– Не можу сказати, стара прожене мене.

Спитай другого.

Іванко зварив кулешу, нагодував бабку і котів. Переночував і хоче йти далі. А стара не пускає:

– Побудь тут ще трохи, доки не перестануть мені боліти крижі.

Другого дня Іванко пішов по воду з другим котом.

– Скажи, котику, чому це ви прив'язані?

– Не можу сказати, я боюсь баби...

На третій день Іванко пішов по воду з третім котом. Напоїв його, погладив, дав кавальчик рибки.

– Скажи, котику, чому це ви на прив'язі?

– Боюся говорити, але тобі скажу. Баба – найстарша відьма. Вночі до неї злітаються всі нечисті сили і радяться, як мають людям шкодити. Сьогодні теж зберуться на збіговисько. А щоб ти не чув, баба заліпить тобі вуха воском. То я про все тобі розповім.

– Скажи мені, котику, вони ніколи не говорили про дівчину, що стала тростинкою?

– Як ні? Баба навіть казала, що вже були два легіні, які хотіли викрасти в неї перстень. Вона їх обернула у два камені. Там, під хатою, й лежать. Як припече сонечко, баба на них сідає й вигрівається.

– А що треба робити, щоб повернути їм життя?

– Треба скропити камені водою з озерця, з якого ще ніхто не пив.

Іванко зварив вечерю, нагодував бабу, котів і ліг спати. Стара сказала:

– Іванку, сеї ночі буде дуже гриміти. Я тобі заліплю вуха свіжим воском, абис не оглух.

Опівночі до хати почали злітатись всілякі відьми, упирі й чорти. Набилося їх стільки, що не було де ні спати, ні стати. Іванко вийняв віск з одного вуха і почув:

– Чула, що йде і третій легінь визволяти дівчину з тростини. Але я йому покажу, по чому лікоть кваші. Я перстень заховала в Залізній горі.

Уранці відьма розбудила хлопця і спитала:

– Ти щось чув, Іванку?
– Ні, бабко, я спав, як камінь. Хлопець почав збиратися в дорогу.

– Я йду з тобою, – сказав третій кіт. – Бабку ми обдуримо. Ти зловиш кота й прив'яжеш замість мене. Баба стара й підсліпувата, не скоро помітить.

Іванко так і зробив.

Довго йшли чи мало – прийшли у чисте поле. Раптом у повітрі загуділо. Котик сказав:

– Це баба вже летить за нами. Видно, упізнала підкинутого кота. Але я хитріший...

Він вигріб яму і сказав:

– Залізай сюди!
Іванко заліз, сховався разом з котином.

Баба пролетіла і пропала.

(далі буде)

Дарма

– Що ти робиш, Бессі? – запитує п'ятирічну дівчинку старша сестра.

– Пишу листа своїй подружці Кітті.

– Та невже? Але ж ти не вмієш писати.

– Дарма, – відказує Бессі. – Кітті ж бо не вміє читати.

Незнайомець

Мама та її синок проглядають сімейний альбом і натрапляють на фотографію хвацького солдата.

– Мамо, хто цей бравий вояка?
– Це ж твій тато, синку. Хлоп'я

Усмішки з іноземного гумору

на хвилику замислюється, а потім питає:

– А хто ж тоді той товстий лисий дядько в цивільному, що живе з нами тепер?

Де ж муха?

– А тепер, хлопчики й дівчатка, – сказала вчителька, – я хочу, щоб ви сиділи дуже тихо. Щоб було чути, як муха пролетить.

Хвилину панувала тиша, а потім якесь хлоп'я не витримало:

– А де ж муха?

Іменник

Учителька. Іменник – це назва предмета. Хто може мені навести приклад? Перший учень. Корова. Учителька. Чудово. Ще приклад. Другий учень. Ще одна корова.

Собака не знає

Баба до діда-генерала:
– Колись тебе усі боялися, а тепер собака і той тебе не спугає.
– Бо він не знає, що я генерал.

Один у квадраті

– У вас є фото ваших близнят?
– Звичайно. Он висить над тахтою.

– Але ж тут тільки один.
– Другий достоту такий самий.

Хто такий Юрій Тоадер?

У червні я брала участь у міжнародній науковій конференції, присвяченій 200-річчю від заснування першої Задунайської Січі, організованій Тульчанською філією СУРу. У перерві робіт підійшов до мене один пан, який представив себе: «Я Юрій Тоадер, якщо маєте час, хочу вам показати щось цікаве». Я з приємністю та з цікавістю, у його супроводі, іду побачити про що іде мова.

У холі готелю, де відбувалася конференція, побачила невелику, цікаву виставку, яка представляла птахів дельти Дунаю. З хвилюванням і скромністю він почав розказувати про кожний експонат. Я

попросила його сфотографуватися біля своїх робіт і пообіцяла, що ці фотографії помістимо у газеті «Український вісник», щоб дізналися і наші читачі хто такий Юрій Тоадер.

А справді, хто такий Юрій Тоадер?

Син повіту Тульчі, колишній військовий службовець, який із

дитинства був закоханий у природу, головню у природу дельти Дунаю.

Змалку був зацікавлений різьбярством та пірогравюрою, любив вирізувати з дерева та коріння дерев різних птахів дельти.

Із коріння дерев, яке для багатьох не мало ніякої вартості, з його рук виходили справжні шедеври. Признається, що різьбярство і пірогравюра – «це моє життя».

У 1969 році появились перші його роботи з різьбярства і пірогравюри.

Перша його робота це «Пасеря мяестре» («Жар-птиця»), (подаємо фотографію), якою гордиться і яку любить найбільше з своїх робіт.

Випускник школи мистецтва і ремесел та школи народного мистецтва – спеціальність живопис-малювання.

З своїми роботами брав участь у Міжнародних туристичних ярмарках як у Румунії, так і за кордоном: у Штутгарті (Німеччині), у Відні (Австрії), Белграді (Сербії).

Треба сказати, що пан Юрій Тоадер єдиний у Румунії і в Європі, котрий у своїх роботах зображає птахів дельти і дає життя корінням дерев у різних мистецьких витворах.

Тереза ШЕНДРОЮ
Фото автора

Анна-Марія Майданюк – краса з негостинської краси

Як син села Негостина, як людина, я не раз писав на сторінках українських газет про рідних і любих односельчан, про гарних і талановитих дівчат, які ростуть і цвітуть в Негостині, які відзначилися в культурній діяльності, в п'єсах, в пісні, в танцях.

Тому знову беруся за перо, щоб написати про племінницю професора Миколи Майданюка – Анну-Марію Майданюк, ученицю XII-го класу Серетського технічного коледжу «Лацку Воде».

Анна-Марія Майданюк народилася в сім'ї Феліції і Георгія Майданюків, маючи ще двох братиків – Тіберія і Кристіана, які, маючи батьківську здорову науку, дбали про свою сестричку, виховували її до дитячого садка, любили як найкращу квітку.

Анну-Марію називали квіткою ще з дня народження, із дня, коли вперше побачила свою маму і свого батька.

А тоді, коли вже піросла трішки, сусіди, знайомі, вихователі негостинської школи говорили між собою: ця дівчинка, коли піросла, в Негостині не матиме рівні, бо вже видно, що буде велика краса, буде як сонечко весняне, як рожа.

Ніхто не перебільшував, бо їхнє враження про Анну-Марію мало справжню підставу.

Дівчинка була щасливою, вродливою, веселою, усі її любили за те, що була гарна, за її милі оченята, за обличчя рум'яне, за тоненькі брівки, за її дитячу усмішку.

Але в хаті, де народилася Анна-Марія Майданюк, появилася сум, появилася сльози, почулося важке ридання.

Бо шостого травня 2002 року її любий батько Георгій Майданюк на 52 році життя перейшов у вічність.

Було свято, Георгій Майданюк вийшов, як кажуть, у село, щоб поговорити з односельчанами, але «напад серця» зупинив його кроки.

Анна-Марія втратила батька, стала сиріткою, коли була ще в першому класі.

Гарна дівчинка, розумна, послужна, вперше побачила в своїй матері Феліції на очах сльози, вперше почула голосіння.

Заплакала і вона, коли побачила, як батька неживого внесли до хати і поставили на траурний стіл.

Але, як кажуть люди старшого віку: те, що хтось ранить, те з часом Господь гоїть.

Таке сталося і в Анни-Марії Майданюк. Божа сила загоїла рани, травми, зітерла з її гарного обличчя сум і сльози...

Потім Анна-Марія піросла, піднялася, як Шевченкова тополя, стала висока, найвища з усіх негостинських дівчат. Якесь дорогоцінне сяєво виникло на її обличчі, в її погляді, в її добрім серці, в характері, в таланті, в розумі. Нині з успіхом кінчає ліцей, дорога до факультету вже рівна, вже без повороту...

Хочу підкреслити, що Анна-Марія ще й добра танцюристка, талановита співачка – співає у вокальному гуртку під багатом батькового брата Миколи Майданюка.

Одним словом, чудова учениця, дочка негостинської краси.

Жаль, що батько не може порадіти успіхом своєї розумної і дуже гарної дочки.

Радію, що дожив бачити і пізнати Анну-Марію Майданюк і що Господь дав мені цей щасливий шанс написати про таку любу, чемну, талановиту україночку.

Михайло ВОЛОЩУК

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:
E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – **Тереза ШЕНДРОЮ**

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Радун Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România